

Tonngaande nafoore ngam juuldo keso.

Muhammed Assahri.

المختصر المفيد للمسلم الجديد - فلاتي فولاني

بيان الإسلام
Bayan AL-Islam

جمعية الدعوة والارشاد وتوعية المجاليات بالربوة، ١٤٤٥هـ

الشهري ، محمد

المختصر المفيد للمسلم الجديد - فلاتي(فولاني). / محمد الشهري

١- ط.-. الرياض ، ١٤٤٥هـ

٤٩ × ٢١ سم ص ١٤٤

ردمك: ٩٤٣-٨٤١٧-٦٠٣-٩٧٨

١٤٤٥ / ٢٠٨٥٥

Partners in Implementation

Content
Association

Rowad
Translation

Rabwah
Association

IslamHouse

This publication may be printed and disseminated by any means provided that the source is mentioned and no change is made to the text.

- Tel: +966 50 244 7000
- info@islamiccontent.org
- Riyadh 13245- 2836
- www.islamhouse.com

Tonngaande nafoore ngam juuldo keso.

Kudol.

Muhammed Assahri.

1441-2020.

En fuddorii Innde Alla, Huubudo yurmeende, Heerordo yurmeende.

Hunorde

Pellet denndaangal jettooje ngoodani ko Alla, heden njetta Mbo heden mballinora Mbo, heden dabbira Mbo yaafaawuya, heden moolo e Alla e bone pittaali men e bone golle men. Mbo Alla feewni, o alah majjinoowo, mbo Alla majjini, alah fof baawdo mbo feewnude. Mido seedoo wonnde reweteedo alaa ko wanaa Alla tun, O alaa kafidiido, mido seedoo kadi wonnde Muhammadu ko jeyaado Makko e Nulaado Makko.

Si dum feyyii:

Alla teddinii aade O burnibe ko heewi e tagoore Makko, Alla daali:

﴿وَلَقَدْ كَرِمْنَا بَنِي إِادَمَ وَحَمَلْنَاهُمْ فِي الْبَرِّ وَالْبَحْرِ وَرَزَقْنَاهُمْ مِّنَ الطَّيِّبَاتِ وَفَضَّلْنَاهُمْ﴾

عليَّ كَثِيرٌ مِّمَّنْ خَلَقْنَا تَفْضِيلًا ﴿٧﴾ [الإسراء: ٧]

Min teddinii biy aadama. Al Israa*i 70. O beydi e ngol teddingol O neli burdo Annabaabe Muhamadu-yo o his- O tellini e mabbe burnde e defte Makko he ndeen wonu quraana tedduido o,o welanaabe burdo moyyude e diineiji,ko oon woni Islaam, Alla daali:

﴿كُنْتُمْ حَيْرَ أُمَّةٍ أُخْرِجْتُ لِلنَّاسِ تَأْمُرُونَ بِالْمُعْرُوفِ وَتَنْهَوُنَ عَنِ الْمُنْكَرِ وَتُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ وَلَوْ
عَامَنَ أَهْلُ الْكِتَابِ لَكَانَ حَيْرًا لَّهُمْ مِّنْهُمْ الْمُؤْمِنُونَ وَأَكْثَرُهُمُ الْفَسِيقُونَ﴾ [آل عمران: ١٠٦]

On ngoniina te on ceeraani wonde moftere burnde yaltinaande e yimbe, hodon yamira ko laba hodon hada ko boni hodon goondina Alla si yimbe joman en defte goondaniino ma duum buratna modyyude e mum en, ina e mum en goondube kono ko buri heewde mabbe ko faasiqeebe. Aali Imraan 110. Ina jeyaa e neemaaji Alla njani

wonande aade: Okkude mbo peewal faade e islaam, e tabitde e hembo, e gollirde sariyaaji mammbo, nde deftere tokosere fotde, mawnunde e loowdi mayre peewoowo kesa na annda e hende ko o waawataana majjude e fuddforde islaam, tawa ko e mbaadi ndabbinaandi maale islaam mawdo o, haa si o faamii nde o gollarinde, o fokkita e ndaaroyde ganndal e beydude anndude Joomiiko, e Annabi Makko muhamadu- yo o his- e diine makko islaam, o rewira Alla ganndal tigi, bernde makko deey'a iimaan makko beydoro badaade Alla dewal e rewde sunna Muhamadu-yo o his-.

Alla woni ko torii mi nde O barkinta kala konngol e ndee deftere, O nafrande islaam e juulbe, nde wona ngam Alla teddudo, O wada njobdi mayre wonande juulbe wuurbe e maaybe fof.

Yo Alla juul e Nulaado men Muhamadu e mbootu makko e sahabaabe makko fof.

Muhamadu Ibnu Shiiba Assahrii.

2-11-1441.

Alla woni joom am.

Alla daali:

(يَأَيُّهَا النَّاسُ أَعْبُدُوا رَبَّكُمُ الَّذِي خَلَقَكُمْ وَالَّذِينَ مِنْ قَبْلِكُمْ لَعَلَّكُمْ تَتَّقُونَ)

[البقرة: ٦٦]

Eehey mon yimbe ndewee Joom mon takdo on, e takdo adiibe mon, ngam kulon. Simoore Bagara 21. ll

Alla daali:

(هُوَ اللَّهُ الَّذِي لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ عَلَيْهِ الْغَيْبُ وَالشَّهَادَةُ هُوَ الرَّحْمَنُ الرَّحِيمُ) [الحشر: ٦٦]

Ko kanko woni Alla dewteedo alah mbo wonah Kanko. Al Hasri.

Alla daali:

(فَاطَرُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ جَعَلَ لَكُمْ مِنْ أَنْفُسِكُمْ أَرْوَاحًا وَمِنَ الْأَنْعَمِ أَرْوَاحًا يَذْرُؤُكُمْ فِيهِ لَيْسَ كَمِثْلَهُ شَيْءٌ وَهُوَ السَّمِيعُ الْبَصِيرُ) [الشورى: ١١]

O alah jeradiijo, ko Kanko woni nanoowo ji*oowo. Assuura 11.

Ko Alla woni joomi am e joom kala huunde, takdo, garsaqinoowo toppittoodo kala huunde.

Ko Kanko tan haandi e reweede, Joomiraado goddo alah gaa e Makko.

woodanii Alla sifaaji e inde toowde, de O tabitanii Hoore Makko Nelaado mum kadi tabitini de, de njottiima haattirde timmal e labeede, O alah nando ko Kanko woni Nanoowo Ji*owo.

Ina jeyaa e inde Makko burde moyyude:

Garsaginoowo, Jurmotoodo, Kattando, Laamdo, Nanoowo, Ji*owo, Wakiil, Tagdo, Newiido, Jondo, Jaafatoodo.

Ko Alla woni defiido arsukaaji jiyaabe dī berde e balli mum ndarii e dow hedi.

Jurmotoodo: Jom yurmeende yaacnde mawnde, nde ngannduda na fiiltii kala huunde.

Kattando: Jom kattane timmude de ronkere e ngaameela falataaka.

Laamdo: Kanko woni cifariido sifaaji manngu e foolde e yiilde, jeydo denndaangal gede O firlitoo e majje no O haajaraa.

Nanoowo: Nanoowo nanateede birniide e de mbirnaaki.

Kisdo: Kisdo e kala ustaare e ayiiba.

Ji*oooo: Kanko woni mbo jiide Makko piilti kala huunde nonde foti toksidde fof, jom ndaarde kumpatiido yellatiido e ko wirnii e majje.

Defiido: Defiido arsukaaji jiyaabe Makko, dariido e maslahaaji mum en, pawiido gede yidbe Makko, O newnanabe O yonnabe piiji mum en.

Takdo: Goodindo gede ko aldah e yeru gadiido.

Newiido: Oon teddinoowo jiyaabe Makko O yurmoobe O rokkabe kobe torii ko.

Jondo: Jondo jiyaabe Makko o tottabe kobe katojini, Hombo yondanii e ballal goddo goo.

Jaafatoodo bakkatuuji: Deenoowo jiyaabe Mum e bakkatuuji, O leptirtaaabe diin.

Juuldo na mijo e tagu Alla e newuya Makko, ina e duum, toppitaade tagaadde tokson majje e rerdude e nyamminde dī e toppitaade dī hadī mbaawa jogade koye majji, senaade woodanii Tagdo, ina e newaare Makko nde O heblanidi ko feewnata alhaali majji wondude kodī lo*i ko fof.

Annabijo on mo jam e kisiyee woni e mun on maaki:

Alla daali:

{لَقَدْ جَاءَكُمْ رَسُولٌ مِّنْ أَنفُسِكُمْ عَزِيزٌ عَلَيْهِ مَا عَنْتُمْ حَرِيصٌ عَلَيْكُمْ بِالْمُؤْمِنِينَ}

[١٣٨] {التوبه: رَعُوفٌ رَّحِيمٌ} [١٣٩]

Ko goongo arii e mon Nulaado ummiido e mon, teddudo on tampaani ndeerdudo e mon newaniido juulbe jurmotoodo be. Attawba128.

Alla daali:

{وَمَا أَرْسَلْنَاكَ إِلَّا رَحْمَةً لِلْعَالَمِينَ} [١٣٧] {الأنبياء:}

Min nuliraani ma si wonah yurmeende wonande winndere nde. Al Anbiyaa 107.

Muhamadu - yo kisal won e makko- ko yurmeende rokkiraande.

Ko kanko woni Muhamadu biy Abdullaay timmoede Annabaabe e Nulaabe, Alla neldii mbo diine islaam faade e yimbe, ngam O tinndinabe faade e ko laba, ko buri heen labeede woni Tawhiid, O hadabe ko boni buri mawnude e bone ko sirku.

Na waddii doftaade mbo ko o yamiri e goondinde ko o habri, e deestaade ko o hadi e ko furii, e nde Alla waasata rewireede si wonah ko sariyini ko.

Nulal makko e nulal denndaangal Annabaabe adiibe ko noddude faade e Alla gooto Bajjo O, Mbo alah denndadijjo.

Ina jeyaa e sifaaji makko- **yo** o his-:

Goondude, yurmeende, newaare, munyal, jaambraagal, teddungal, labeede jikku, nuundal, yankinaade e yaafaade.

Quraana teddudo o ko haala Joomiraawo.

Alla daali:

﴿يَأَيُّهَا أُلْتَائِسُ قَدْ جَاءَكُمْ بُرْهَنٌ مِّنْ رَّبِّكُمْ وَأَنْزَلْنَا إِلَيْكُمْ نُورًا مُّبِينًا﴾ [النساء: ٦٧]

Eehey mon yimbe arii e mon daliil ummaade e Joomi mon, Min tellinii faade e mon annoore banngunde. Annisaa 174.

Quraana teddudo o ko haala Alla toowdo O, O tellanii mbo e Muhamadu- yo o his- ngam o yaltina yimbe e nibe faade e annoore, o feewnabe e laawol pooccingol.

Kala janngudo mbo heba njobdi mawndi, kala gollordo peewal mammbo naata e laawol pooccingol.

Mbela ana anndi doosde islaam?

Be maaki kadi: «Lislaamu on mahiraama doose jowi: Ko sedagol rewteedo tanaa Allaahu alaa, e wonnde Muhamadu ko nulaado Alla, e nyiib-nugol julde nden, e tottugol asakal ngal, e hajjoygol ka suudu [hoormanteeru], e hoorugol suumayee».

Doosde islaam ko dewe Alla baddiife e kala juuldo, islaam juuldo sellatah si wonah o fiba waddaade de o goolirade kanje fof, sabu ko e majje islaam fawii, ko dum saabii de innira doosde islaam.

Jookli dii ngoni:

Doosgal gadanal: Seedaade deweteedo alah si wonah Alla e wonde Muhamadu ko Nulaado Alla.

Alla daali:

﴿فَاعْلَمْ أَنَّهُو لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَاسْتَغْفِرْ لِذَنْبِكَ وَلِلْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ وَاللَّهُ يَعْلَمُ

﴿مُتَقَلَّبَكُمْ وَمَثُولَكُمْ﴾ [محمد: ١٩]

Anndu pellet wonde alah deweteedo mbo wonah Alla. Muhamadu 19.

Alla daali:

{لَقَدْ جَاءَكُمْ رَسُولٌ مِّنْ أَنفُسِكُمْ عَزِيزٌ عَلَيْهِ مَا عَنْتُمْ حَرِيصٌ عَلَيْكُمْ بِالْمُؤْمِنِينَ}

[١٦] {التوبه: ١٦} رَءُوفٌ رَّحِيمٌ

Ko goongo arii e mon Nulaado ummiido e mon, teddudo on tampaani ndeerdudo e mon newaniido juulbe jurmotoodo be. Attawba128.

Woni maana deweteedo alah si wonah Alla: Alah deweteedo e goonga si wonah Alla.

Na waddii doftaade mbo ko o yamiri e goondinde ko o habri, e deestaade ko o hadi e ko furii, e nde Alla waasata rewreede si wonah ko sariyini ko.

Doosgal dimmal ngal woni: Darnude juulde.

Alla daali:

[٣٦] {البقرة: ٣٦} وَأَقِيمُوا الصَّلَاةَ ...

Ndarnee juulde. Al Baqara 110.

Darnude juulde woni tottirde nde e mbaadi ndi Alla sariyini Nulaado Muhamadu- yo o his- anndini dum.

Doosgal tatabal woni: Tottirde askal.

Alla daali:

[٣٧] {البقرة: ٣٧} ... وَاعْثُرُوا الْزَّكُوَةَ ...

Tottiree askal. Al Baqara 110.

Alla farlii askal ngam jaribaade goondude iimaan juuldo, e yettude Joomiiko ko O okki mbo ko neema jawdi, e wallude mbo waasbe e hatajinbe.

Tottirde askal wonata ko tottirde ngal haandube heen be.

Askal ko hakke baddiido e jawdi sindi yottiima fotde todhaande, hongal totte nooneeji jeetati jantaadi e quraana teddudo o, ina e mabbe baasdo e miskiin.

Ina e tottirde d̄um sifaraade yurmeende e newuya, e labbinde jikkuuji juuldo e jawdi mum, e welnude pittaali waasbe e miskineebe, e semmbinde boggi gilli e musidal hakkunde renndo juulbe, ko d̄um wadi juuldo labaado yalatinat d̄um e mbelamma fittaandu hombo welaa e tottirde d̄um, sabu ko dum malnata ko yimbe wobbe.

Fotde ko yaltnete e askal ko d̄isi e nder teemedere ummaade e jawdi moftaandi hono kannge e kaalis e dereeji ceede e marsandiisuiji keblaadi ngam yeeyde e sootde sabu njulaagu, tawde kay qiima mum yottiima fotde tod̄daande tawa ndi hebii e joom mum hitaande timmunde.

Ko noon kadi askal na fawii e kebdo limoore tod̄daande e jawdi ndariindi hono geloodi e na*i e ndammiri hono baali e be*i durooji hudo ko buri heewde e hitaande ko aldah de joom mum wuurnata d̄um.

Ko hono noon kadi askal na fawii ko yalti e leydi hono gabbe e besnaade e oogirde e ngaluuji ubbiidi sidi njottiima e fotde tobddaaande.

Doosgal nayabal: Woni hoorde lewru koorko.

Alla daali:

(وَأَقِيمُوا الصَّلَاةَ وَأَثُرُوا الزَّكُوَةَ وَمَا تُقَدِّمُوا لِأَنفُسِكُمْ مِّنْ خَيْرٍ تَجِدُوهُ عِنْدَ اللَّهِ إِنَّ اللَّهَ^{يَعْلَمُ}

[بِمَا تَعْمَلُونَ بَصِيرٌ ﴿١﴾] [البقرة: ١١]

Eehey mon goondinbe koorko farlaama e mon hono no ka farlirano e adiibe mon ngam kulon Alla. Al Baqara 110.

lewru koorko woni: Lewru jeenabiiru e hitaande e kalanndiriye fergo, kondu teddinaandu e juulbe, hondu jogii daraja keeriido gaa e lebbi hitaande goddi si, hoorde ndu ha ndu timma ko gootel e doosde islaam joy de jeya.

Hoorde ramadaan woni: Rewirde Alla jaggitaade gaa e ñaamde, yarde e renndude debba e gorko e mbalndi, e kala bonnooji koorko gila fajiri haa mutal naange nder ñaldsi lewru koorko ndu fof.

Doosgal joyobal: Hajjude to suudu Alla hormaandu ndu.

Alla daali:

(فِيهِ عَائِثٌ بَيْتَنُّ مَقَامَ إِبْرَاهِيمَ ۝ وَمَنْ دَخَلَهُ وَكَانَ عَامِنًا وَلِلَّهِ عَلَى النَّاسِ حِجُّ الْبَيْتِ
مَنِ اسْتَطَعَ إِلَيْهِ سَبِيلًا ۝ وَمَنْ كَفَرَ فَإِنَّ اللَّهَ غَنِّيٌّ عَنِ الْعَالَمِينَ ۝) [آل عمران: ٩٧]

Woodanii Alla e dow yimbe hee hajjude to suudu ndu wonande kattando laawol faade e hendu. Aali Imraan 97.

Hajju wonata ko e dow oon kattando faade e suudu Alla ndu laawol gootol, hajju ko laawol gootol nder nguurndam, duum woni: Faandaade suudu Alla ndu e dewirde ceniide to Makka ngam tottorde dewe Alla tofsaade, Nulaado-yo o his-hajji Annabaabe wobbe be kadi kajjii, Alla yamiri Ibraahiima nde o noddata yimbe e hajju, hono no Alla habriri duum e Quraana teddudo, O daali:

(وَأَدِنَ فِي النَّاسِ بِالْحُجَّ يَأْتُوكَ رِجَالًا وَعَنِ الْكُلِّ ضَامِرٍ يَأْتِينَ مِنْ كُلِّ فَجَّ عَمِيقٍ ۝) [الحج: ٣٧]

Noddu yimbe be faade e hajju be ngara hobe cuudo e dow kala dehiidi be ngara ummorde e laabi godsdudi. Al Hajju 27.

Anndude doosde islaam.

Nulaado yo jam e kisa won e mum na naamnaama iimaan O maaki: Konde goondinta Alla, e Malaykaaji Makko e defte Makko e Nulaabe Makko nyalawma cakkatiido, goondina hoddiro labaango e bonngo.

Doosde iimaan ngoni dewe Alla berndiyankoje pawiide e dow kala juuldo, islaam aade sellatah si wonah o fiba deen e bernde makko, ko duum saabii de innira doosde iimaan. Seerndi doosde iimaan e islaam: Doosde islaam ko golle

banngude de aade gollirta terde mum hono wowlude seedeeji didi di e juulde e asakal, Doosde iimaan noon ko golle bende aade na tottira dum bernde hono goondinde Alla e Defte Makko e Nulaabe Makko.

Ko faama e iimaan e maana mum: duum woni goondingol Alla e bernde goondingol pellitngol, e malaykaaji makk, e defte makko e nulaabde makko e ñalnde sakkatiinde, e hoddira ko moyy'i heen e ko boni heen, e rewde kala ko Nelaada addi ko, yo jam e kisa won e mum, e gollude dum konngol e demngal, hono wiide deweteedo alah si wonah Alla, e janngude quraana, e subahinaade e innude Alla, e mantude Alla.

E gollirde terde banngude: Hono juulde, e hajju, e koorko... e terde birniide jowitiide e bernde, hono yidsde e hulde Alla, e wakkilaade e Alla e labbinande Mbo golle.

Heerorbe ganndal na nganndanira duum ko: Fibde e bernde, e wowlirde demngal, e gollirde terde, na beydiro dotaade na ustoro goopol.

Doosgal gadanal: Goondinde Alla.

Alla daali:

﴿إِنَّمَا الْمُؤْمِنُونَ الَّذِينَ ءَامَنُوا بِاللَّهِ...﴾ [النور: ١٦]

Pellet woni goondinbe Ko been gomdimbe Alla. Annuur 62.

Goondinde na dabba bajjinde Mbo e Alliyankeewal, e Wonde mbo gooto deweteedo, e Inde e Sifaaji Makko, duum na soomi ko arata ko:

Goondinde woodeede Alla ceniide toowdo O.

Goondinde wonde ko Kanko woni joomraado, ko Kanko jeyi kala huunde, O taginde, O arsaqini e wonde topattiido duum fof.

Goondinde wonde ko Alla tan haani reweede, O alah denndadiijo e hay huunde e duum, hono juulde, e du*aa*u, e

takkude,e hirsude, e wallikinaade, e moolaade, e denndaangal dewe godde de.

Goondinde Inde lobbe e Sifaaji Makko toowdi di O tabitani Hoore Makko, te kadi Nelaado Makko - yo o his- tabitani Mbo duum, e ko O riiwtani Hoore Makko e Inde e Sifaaji wolla Nelaado riiwtani Mbo duum, e wonde Inde e Sifaaji Makko njottiima do timmal e labeede mbaawi haadde, O alah yerodijjo, ko Kanko woni nanoowo ji*oooo.

Doosgal dimmal: Goondinde Malaykaaji.

Alla daali:

(الْحَمْدُ لِلّٰهِ فَاطِرِ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ جَاعِلِ الْمَلَائِكَةِ رُسُلًا أُولَٰئِنَّ أَجْبَحَةً مَّثْنَى وَثُلْثَةٍ
وَرُبَّعٌ يَزِيدُ فِي الْخُلُقِ مَا يَشَاءُ إِنَّ اللّٰهَ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ) [فاطر: ۱]

Jettooje ngooodanii tagdo kammuji e leydi, baddo malaykaaji nelaabe joman en bibje dimmitaade e tati tati e naybitaade, Hombo beyda e tagu ko O faala, pellet Alla ko kattando kala huunde. Faadiri.

En goondinat wonde malaykaaji ko winndere wirniinde, kobe jeyaabe Alla tagribe ko annoore, O wdi be doftiibe hoykananiibe Alla.

Kobe tagu teddudo ko Alla tan fiiltato cemmbe e limoore mum en, gooto e mum en fof na jogii sifaaji e inde de Alla heerinibe, ina e mabbe Jibriil yo jam kisal won e makko, oon woni bakkilaado wahyo tellatoodo ummorde e Alla faade e Nelaabe Makko.

Doosgal tatabal: Goondinde defte de.

Alla daali:

(فُلُونَا عَامَنَا بِاللّٰهِ وَمَا أُنْزِلَ إِلَيْنَا وَمَا أُنْزِلَ إِلَيْ إِبْرَاهِيمَ وَإِسْمَاعِيلَ وَإِسْحَاقَ وَيَعْقُوبَ وَالْأَسْبَاطَ وَمَا أُوتِيَ مُوسَىٰ وَعِيسَىٰ وَمَا أُوتِيَ النَّبِيُّونَ مِنْ رَبِّهِمْ لَا نُفَرِّقُ بَيْنَ أَحَدٍ مِّنْهُمْ وَنَحْنُ لَهُ وَمُسْلِمُونَ) [آل بقرة: ۲۶]

Mbiyee min goondinii Alla e ko tellinaa e amen e ko tellinaa e Ibraahiima e Ismaa*iil e Ishaqa e yaaquuba e Asbaadí e ko Muusa tottaa ko e Iisa e ko Annabaabe tottaa ko ummorde ka Joomi mum en, min ceerndatah hakkunde gooto e mum en, e min njebbilanii Mbo. Al Baqara 136.

Goondingol pellitngol wonde denndaangal defte kammuyankooje ko haala Alla.

Ko ka Alla de ummorii faade e jiyaabe makko e goongo laabdo.

Alla ceniido O nelde Mbo annabi men Muhamadu -yo o his-faade e aade en fdof, momtii denndaangal sariyaaji gadiidsi, O wadi Quraana na hiilndii e denndaangal defte kammuyankooje kombo ittudo de, Alla defiima reende Quraana e wayleede maa wosteede, Alla daali:

(إِنَّا نَحْنُ نَزَّلْنَا الْكِتَابَ وَإِنَّا لَهُ لَحَفِظُونَ ﴿١﴾) [الحجر: ١]

Ko Minen tellini Quraana ko Minen reenata mbo. Al Hijri 9. Sabu ko Quraana teddudo o woni deftere Alla sakkatiinde faade e yimbe, Annabi men Muhamadu woni cakkatiido e Nelaabe, diine islaam woni mbo Alla welanaa yimbe haa darngo, Alla daali:

(إِنَّ الَّذِينَ عِنْدَ اللَّهِ الْإِسْلَمُ وَمَا أَخْتَلَفَ الَّذِينَ أُوتُوا الْكِتَابَ إِلَّا مِنْ بَعْدِ مَا جَاءَهُمْ
الْعِلْمُ بَعْيَانًا بَيْنَهُمْ وَمَنْ يَكْفُرُ بِأَيْتِ اللَّهِ فَإِنَّ اللَّهَ سَرِيعُ الْحِسَابِ ﴿١٦﴾) [آل عمران: ١٦]

Tigi tigi woni diine ko Islaam Aali Imraan 19.

Defte kammuyankooje de Alla jantii e deftere Makko heengoni:

Quraana teddudo: Alla tellinii nde e Muhammadu-yo o his-f-

Tawreeta: Alla tellinii nde e Annabi Muusa-yo o his-.

Tawreeta: Alla tellinii nde e Annabi Iisa-yo o his-.

Tawreeta: Alla tellinii nde e Annabi Daawuud-yo o his-.

deri Ibraahiima: Alla tellinii nde e Annabi Ibraahiima -yo o his-.

Doosgal nayabal: Goondinde Nelaabe.

Alla daali:

(وَلَقَدْ بَعَثْنَا فِي كُلِّ أُمَّةٍ رَسُولًا أَنِ اعْبُدُوا اللَّهَ وَاجْتَنِبُوا الظَّاغُوتَ ...) [النحل: ٢٣]

ko goongo min nelii e kala mofte nelaado, ndewee Alla deenadon bewnooji. Annahli 36.

Goondinde goondingol pellitngol wonde Alla nelii Nelaabe e kala dental hombo noddabe yo be ndew Alla tan Mbo alah denndadiijo, e yeddude kala ko rewete ko wonah Alla toowdo O.

E wonde kambe fof kobe bannduyankooibe, jiyaae be Alla,kobe goondube goondinaabe,hulbe Alla,hoolaabe,feewbe feewnaabe,Alla cemmbiniriibe kaawisaaji tinndinooji goondude be,be njottinii dennaangal kobe nelanoo ko,pellet kambe fof ko e goongo laabdo be ngonno,e peewal banngungal.

Noddaandu ndu mabbe fof gila arwannde haa sakket asli mum ko gootum, oon woni wootadinde Alla teddudo O to bannge rewde Mbo e waasde renndinde Mbo e goddo.

Doosgal joyobal: Goondinde ñalngu cakkatiingu.

Alla daali:

(اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ لَيَجْعَلُنَّكُمْ إِلَى يَوْمِ الْقِيَمَةِ لَا رَيْبَ فِيهِ وَمَنْ أَصْدَقُ مِنَ اللَّهِ

[النساء: ١٧] حِدَثًا

Alla alah dewetedeo si wonah Kanko ma O renndin mon faade ñande darngo sikke alah e hembo alah burdo Alla goondude yeewtere. Annisaa.

Goondingol tigi kala ko yowitii e ñalngu cakkitiingu ngu, ko Alla habri men ko heen e deftere Makko teddunde nde e ko Annabi Makko Muhamadu habri men- yo o his- hono maayde aade e ummital e saakaade e tefoore e peesirde e haasboore, e aljanna e yiite, e ko wonah dum e gede jowotiide e nguu nyalngu.

Doosgal jeegabal: Goondinde hoddira ko labaa heen e ko boni heen fof.

Alla daali:

﴿إِنَّمَا كُلُّ شَيْءٍ خَلَقْتَهُ بِقَدْرٍ﴾ [القمر: ٤٩]

{Menen Men tagirii kala huunde e koddoruyee} Al Qamar:(49).

Fibde wonde kala ko yani e tagaado e aduna duum woni ko e ganndal Alla, duum ko e ganndal Alla e kattane Makko e jiilgol Makko kanko gooto mbo alah denndadiijo, dii hoddiraaji fof ko binndaadsi ko adii de neddo o tagatee nde, neddo na jogii muuyaande, ko kanko wafata golle makko e jaati, kono dum yaltatah ganndal Alla e muuyaande Makko.

Goondinde hoddira na darii e martabuuji nay:

Aranere: Goondinde ganndal Alla kubtadinngal.

dimmere: Goondinde Alla winndii kala ko woni e ko wonata haa darngo.

Tatabel: Goondinde haajaande Alla wonoore e kattande Makko timmude, ko O haaja wona ko O haajaaka wonatah.

Nayabel: Goondinde ko Alla tagi kala huunde te O renndaani e hay gooto e tagu Makko he.

Mbeda jannga sallige.

Alla daali:

﴿...إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ الظَّوَّابِينَ وَيُحِبُّ الْمُتَطَهِّرِينَ﴾ [البقرة: ٢٢٦]

Pellet Alla na yidi tuuboobe Hombo yidi laabbintoobe. Al Baqara 22.

Be maaki kadi: Calliga hono sallige Am o.

Ina jeya e teddungal juulde sariyaneede laabal ko adii juulde, Alla wadi dum sardi sellude juulde, ko laabal woni coktirgal juulde, tintinaade bural mum na wada bernde na yeewee juulde. Be maaki kadi: Laabal ko feccere iimaan, juulde ko annoore.

Be maaki kadi: Kala calliginiido o yoodni sallige, goopi makko njaltat e banndu makko.

Jiyaado huccitat e Joomiiko tawa hombo laabiri laabal sallige co*etengal, e laabal maana, ngaal woni tottirde juulde ngam Alla tan, e ñemmbude tinndinoanje Annabi- **yo o his-**.

Ko waddinta sallige

Juulde wellet foti ko farilla wolla naafila.

Wanngaade suudu kaaba.

Memde kaamiil.

Mbeda salligo mi lootoro ndiyam laabdam.

Ndiyam keelalam woni: tellidam e kammu wolla buldam ummaade e leydi tawa na heddi e asli no tagrano nih, tawa gootel e sifaaji mum waylaraaki, diin ngoni: MBAADI, dakamme e balangol: Huunde e gede ittatde laabal ndiyam.

Mbeda jannga sallige.

Taab1: Anniyaade woni nokku mum ko bernde, woni maana anniya ko fellitde bernde gollude dewal Alla ngam badaade Alla Toowdo O:

Taab2: Lootde kaffeeje ma dide.

Taab3: Wufyaade.

Wufyaade woni: naatnude ndiyam e hunduko e yiilde dam e heko, refti yaltinde dam.

Taab4: Nayabal: woni sorbindaade.

Sorbindaade: Woni foodirde ndiyam foofaango faade to buri woodfude e hinere.

Fiftaade ndiyam: duum woni yaltinde ko woni e hinere hono piipe e ko wonah duum.

Taab5: woni lootde yeeso.

Keerol yeesa:

Yeeso: Kodo huccandirte wonata.

Njaajeendi mum konofru haa nofru.

Njuuteendi mum ko: kodo fudirde sukundu fuddori haa togande kaadfi.

Lootde yeesa na soomi kala sukundu hoyndu, e ko woni hedde ndaneeri lesnofru e sukundu wonndu sawndiindu wuddere nofru.

Bayaad: woni ko woni hakkunde sukundu sara wuddere nofru e ndaneeri lesnofru.

Woni ajaar ko: ko sukundu wonndu e yi*al daringal cawndingal wuddere nofru faande nder hoore, e ko telli faade e dadol nofru.

Ko noon kadi lootde yeeso na soomi kala ko banngi e sukundu wahre tekkundu e yuurtiindu e wahre.

Taabul 6: Lootde juude gila ko*e pedeeli juude haa e mirfaqeeje.

Mirfaqeeje na naati e lootngal juude parlangal.

Taabul 7: Woni moomirde hoore juude dide wondude e noppi laawol gootol.

O fuudoroo ngardiin hoore o nawade haa e hoyydu refti o rutta de.

O naatna joopordu mum ndu e noppi makko he.

O lutandira pedeeli makko gori ko banngi e noppi makko, o mooma ko wirnii e ko wirnaaki e noppi mum he.

Taabul 8: Lootde koyde dide gila pedeeli koyde haa e kaabeeje, kaabeeje noon na naati e lootngal parlangal e nder sallige.

Kaabeeje ngoni: yi*e dide jaltude les korlal.

Sallige na bonira piiji garooji di:

Ko yaltiri e jaltirde dide hono coofe e yaade dow wuro e woppude henndu e maniyyu e majiyyu.

Iwrude hakkille foti ko doyngol wollo ko libraade maa sikrude wollo kaadi.

Kala ko waddinta lootngal hono janaaba, e filayru e besngu.

Si neddo humtii haaju mum, na waddii mbo ittirde sobe ndiyam ko duum buri moyyude, wollo ko wonah ndiyam ko

ina itta sode hono kaaye e dereeji wollo bagi e ko nanndi heen, duum yo won momtande tati labbinatde wollo ko buri, e kala kono labbina tawo na dagii.

Moomde e kuffuue e kawaseeje.

E alhaali boornaade kuffuue e kawaseeje na newo moomde e dow hede ko aldah e haajorde e lootde koyde, e sardeeji:

Nde boornagol de wonata caggal laabal timmungal ummaade tayre tokosere e mawnde, tawa koyde na looton heen.

Ndede ngonata laabde de cobaani.

Nde moomgol ngol wonata e yonto dottaado.

Ndede ngonata dagiide, sellatah gujjaade wollo teetaade.

Kuffeeje ngori: Ko boornate e koynal foti ko nguru koydo maa ko yero mum hono padde boorneteed tawde hode cuura pele.

Kawaseeje woni ko boornete e koyde foti ko bagi e ko wayi noon.

Ko woni sirru sariyaneede moomde e kuffuue:

Siirru moomgol e kuffeeje woni newaare e hoybinanande juulbe be boortude kuffu e kawas na satti e mum en e lootde koyde, haa teenti e yonto dabbunde e buubol cattungol e saango datngal.

Mudda moomgol.

Nyiibdo ko ñallal e jemma-24waqtu)

datniido ko balde tati e jemmaaji majje -72 waqtu-.

Hiisaade dumunno o na fuddo e arwande moomgol e kuffu wollo kawase caggal tayreede.

Mbaadi moomgol e kuffeeje e kawaseeje.

Leppinde juude.

Ndewna junngo ma e dow fel(a(tawa ko e cebe pedeeli faade korlal).

Pela ñaama moomrate ko junngo ñaama, nanal ngal ngal moomre junngo nana.

Bonnooji moomgol:

1- Ko waddinta lootngal.

2 Gasde yonto dummunna moomgol.

Lootngal janaaba.

Si debbo e gorko ndenndii leeso, wolla maniyyu tellii ummaade e mum en e mbaadi tuuyo foti ko doyngol wollo ko e pingol, waddii mobe lootaade haa be mbaawa tottirde juulde wollo kala ko laabal waddinta, ko hono noon kadi si debbo laabi e fiilayru wolla besngu na waddiibe lootaade ko adii nde newanatoobe juude wolla kala ko laabal waddinta.

Sifa lootngal ko hono ko arata ko:

Nde julfo hubtadinta banndu mum fof ndiyam no waawi waade fof, ina heen wufyaade e sorbinaade, si o hubtadinii banndu mum ndiyam tary'e mawnde nde bamtoo e makko, laabal mum timma.

Na hada nde gondudo e janaaba gollude ko arata ko haa o looto:

Juulde.

Wanngaade suudu kaaba.

Duumaade e misiide, kono na dagi lummbude mbo ko aldah e ñiibde.

Memde kaamiil.

Janngude quraana.

Taamamuya.

Si juulfo hebaani ndiyam ñam o labbanirii wollo o waawah huutoraade ndiyam sabu ñaw wollo ko wa*i noon, o huli waqtu yawtude, o taamorto leydi.

Woni sifa ñuum kode o fiyrata juude makko leydi fiyannde wootere, o moomrade yeeso mum e kaffeeje mum, na sarda nde leydi ndi wonata laabndi.

Taamamuya na bonira piiji garooji di:

Taamamuya na bonira ko salliga bonirta ko.
Si ndiyam dañaama ko adii fuđdaade dewal caabingal o taami ngal .

Mbeda jannga juulde.

Alla farlii e juuldo nder ñallal e jemma juuldeele joy deen ngori: Juulde fajiri e tiisbaar e takkusaan e furura e geey'e.

Mbeda hebanoo juulde.

Si waktu juulde yoni juuldo laaba e tay're tokser e mawnde,tawde o wonii tayraado tokser e wolla mawnde.

Tay're mawnde woni: ko waddinta juuldo lootaade lootngal janaaba.

Tay're tokser e woni: ko waddinta juuldo salligaade.

Juuldo juuldat ko comci laabdi e nokku laabdo gaa e sobeeji, o suura awra makko.

Juuldo sudorto comci kaandudi e juulde o suuriradi banndu makko, daganaaki gorko e juulde nde o hollirta ko woni hakkunde koppi e wuddu.

Na fawii e debbo nde o suurata denndaangal banndu makko saanga juulde si wonah yeeso e newe juude makko.

Juuldo haalatah e juulde si wonah konngudi keerariidi juulde,o jentoto imaam o,o yeccittaako e juulde he,si ronki wowlude konngudi keerariidi juulde, yo o janta Alla o subihino haa juulde nde gasa,na fawi e dow makko janngude juulde e juuldudi.

Mbeda jannga juulde.

Taab 1: Anniyanaade farilla mbo faalaami tottirde o, woni nokku anniya ko bernde.

Caggal salligaade mi huuccita funnaange, mi juula mbida darii tawi mbeda hattani duum.

Taab 2: Mi bamtat juude am haa de tolnoo e balabe mi wiya: (Allaahu akbar) wondude e anniya naatde e juulde.

Taab 3: Mi jannga du*a uuditirde juulde hono no joliri nih, ina heen wiide: Subhaanaka Allaahuma wa bihamdika,

wa tabaaraka ismuka wa ta*aala jadduka, wa laa ilaaha gayruka.

Taabul 4: Moolaade e Alla e bone seytaane diddaado e yurmeende Alla, mi wi*a: Mbedo moolo e Alla bone seytaane diddaado e yurmeende o.

Taabul joy: Mi jannga faatiha e kala darnde duum woni: En fuddorii Innde Alla, Huubudo yurmeende, Heerordo yurmeende. Yettoore woodanii Alla, Jeydo Winndere nden. Huubudo yurmeende, heertordo yurmeende. 3. Jeydo ñalngu njobdi. Ko Aan min ndewata ko Aann min mballakinto. Feewnu amen e laawol poocingol. Laawol ngol be neeminda e dow mum en be ngonah tikkanaabe be ngonah majjube.

Mi jannga caggal faatih ko newii e quraana e darnde aranere e dimmere tan e kala juulde, dum wonah ko waddii, kono wadde dum ko baraaje mawde.

Taabul 6: Mi wiya: Allaahu Akbar, refti mi wada rukuu haa keeci am fotondira, juude am ngona e koppi am, mi seernda pedeeli, refti mi wiya e rukuu he: Subhaana Rabbiyal Ajiiim.

Taabul 7: mi bamtoo e rukuu mi wiya: (Alla nani jettudo Mbo).

Taabul 8: Mi wiya Allahu akbar. Mi sujja e dow juude e koppi e pele, e tiinde e hinere, mi wiya: (senaare woodanii joomiraado toowdo).

Taabul 9: mi wiya (Allahu akbar) mi bamto e sujuud haa mi foto poocciido keeci joodiido e fela nana he, mi darna fela ñaama ngo, mi wiya: Joom Am yaafu mi.

Taabul 10: Mi wiya (Allahu akbar) mi sujja laawo godngol hono sujuud ngadana o.

Taabul 11: mi bamta hooram biido: (Allahu akbar) mi foocco mi daro, mi wadra ko heddi ko e juulde no mbadrumi darnde aranere nde nih.

Caggal darnde dimmere e juulde tiisbaar e takkusaan e futura e ggey'e, mi joodo ngam janngude tasahhudu gadana

o: Koofnaali e juulfeeble e laabdi ngoodanii Alla, yo kisal won e Ma aan annabiija e yurmeende Alla e barke Makko, yo kisal won e amen e jiyaabe moyyube be, mina seedoo wonde Alla mbo wonah Alla O alah, mina seedo wonde muhamadu ko maccudo Makko e nelaao Makko. Refti mi ummono darnde tatabere nde caggal duum.

Caggal darnde sakkatiinde nde e kala juulde mi joodo ngam janngude tasahhudu cakkatiido o, hono nih: Koofnaali e juulfeeble e laabdi ngoodanii Alla, yo kisal won e ma aan annabi e yurmeende e barke Alla, yo kisal won e amen e jiyaabe Alla mjoyyube be, mbedo seedoo Alla ko Alla O tan, mbedo seedo wonde muhamadu ko maccudo e nelaado Makko Yo Alla juul e muhamadu e yimbe galle muhamadu, hono no O juulirno e Ibraahiima e yimbe galle Ibraahiima, Aan ko A jetteteedo Teddudo, Alla barkin e muhamadu e yimbe galle muhamadu, hono no mbarkaninda Ibraahiima e yimbe galle Ibraahiima, Aan ko A jetteteedo teddudo.

Taabul 12: Caggal duum mi silmina e ñaamo am, mi wiya: (Assalaamu aleykum wa rahmattullaahi) mi silmina e nana am mi wiya: (Assalaamu aleykum wa rahmattullaahi wa barakaatuhuu.) tawa mbeda annayii yaltude e juulde, nih wona mi gasnii juulde.

Muurungal debbo juuldo.

Alla daali:

(يَأَيُّهَا النَّبِيُّ قُلْ لِّإِلَّا رَوَاحَكَ وَبَنَاتِكَ وَذَرَّاءُ الْمُؤْمِنِينَ يُدْنِينَ عَلَيْهِنَّ مِنْ جَلِيلِهِنَّ ذَلِكَ

أَدْنَى أَنْ يُعْرَفُنَ فَلَا يُؤْذِنُ ^{۲۹} وَكَانَ اللَّهُ غَفُورًا رَّحِيمًا ^{۳۰}) [الأحزاب: ۵۵]

Eehey Ma Annabi maakan suddiibe ma e jiwbe e suddiibe juulbe yobe njurtin e dow mum en jilbaabuji mum en ko duum furi badaade ndebe nganndate be mbaasa loreede Alla woniina seerani wonde ko momtoowo bakkatuuji jurmotoodo. Al Ahjaab 59.

Alla yamarii debbo juuldo nde o boornoto hijaab o suura banndu makko gaa e worbe tumurankooße, e comci gaadaraadi e leydi makko, dagaaki nde o boorata hijaab makko si wonah e yeesa jom galle makko wolla harmube e makko, be dagataaka nde debba juuldo resetee e mabbe e mbaadi nduumiindi, been ngoni: Baaba haysi toowi, biidso hay si leesdbi, baabiraabe sawndiibe e kaawiraaebe, musidso gorko e biy musidso, e biy banndiraado debbo, e moodi yumma, e baaba jom galle debba o haysi toowi, e biy jom galle haysi leesdi, e musidso to bannge muynam e jom galle debba muyninoowo o, ina harma e muynam ko harmata ko e aska.

Debba juuldo na ayna e comci makko tonngi limtindi.

Gadanel: Huubtadinde denndaangal banndu.

didi: Tawa debbo o boornortaako di ngam cudaari.

Tati: Nde dum waasata serwude haa yaltina banndu.

Nay: Nde dum wonata ko yaaji, waasa faadde sifo huunde e banndu.

Joy: Nde waasata wonde ko wisaa lati.

Jeegom: Nde waasata nanndude e comci worbe.

Jeedidi: Nde waasata nanndude e comci be ngonah juulbe e dewe mum en e juulseele mabbe.

Ina jeyaa e sifaaji juulbe:

Alla daali:

﴿إِنَّمَا الْمُؤْمِنُونَ الَّذِينَ إِذَا ذُكِرَ اللَّهُ وَجَلَّتْ قُلُوبُهُمْ وَإِذَا تُلِيهِمْ عَلَيْهِمْ ءَايَةٌ وَزَادَتْهُمْ إِيمَنًا وَعَلَى رَبِّهِمْ يَتَوَكَّلُونَ﴾ [الأنفال: ٤٦]

Pellet juulbe ngoni be si Alla jantaama berde mabbe kula si aayeeje Alla janngaama e mum en de beydabe iimaan te ko e Joom mabbe be pawatoo. Al Anfaal 2.

Goonduso e yeewtere makko o fenatah.

Hombo huubna aadi e podooje.

O wonatah saaysaay saanga duko.

Homb tottira hoolaare.

Hombo yidana siddo makko juuldo ko yidani hoore makko.

Teddudo.

Moy'ya e yimbe.

Hombo jokko endam.

O wele ko Alla hoddirani mbo saanga yaajeende o muña saanga lora.

Hombo sifaroo heewde gacce.

Hombo yurmoo tagu ngu.

bernde makko no hisi e cokoraagal, terde makko no kisi e jaggitde goddo.

Hombo yaafuu yimbe.

O ñaamatah riba o gollirtah riba.

O jinatah.

O yaratah sanngara.

Hombo mjoy'ina koddigal e hoddiibe makko.

O tooñatah o hodotaako.

O wujjatah o fuuntatah.

O wona diggando jiknaabe makko, hay sibe ngonah juulbe, o doftoobe ko dagii.

O neha bibbe makko e bural, o yamirabe ko sariya fawi ko , o hadabe ko jaasi e ko harmi.

O waasa nanndinaade e golle be ngonah juulbe ko faati e kobe keerori, wolla aadaaji mum en dibe keftanirete e maandeeji mabbe.

Malal am e diine ko islaam.

Alla daali:

(مَنْ عَمِلَ صَلِحًا مِّنْ ذَكَرٍ أَوْ أُنْثَى وَهُوَ مُؤْمِنٌ فَلَنُحْيِيهِ حَيَاةً طَيِّبَةً وَلَنُجْزِيَنَّهُمْ

أَجْرَهُمْ بِأَحْسَنِ مَا كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿٤٧﴾ [النحل]:

kala golludo ko moy'y'i foti ko gorko wollo debbo te hombo goomdini, ma Min nguurnu mbo nguurndam mbeldam Min

yobaabe njobdi mabbe burndi moyyude kobe golluno.
Annahli 97.

Ina jeyaa ko naatnata weltaare e malal e yaajde bernde wonande juuldo ko jokkondirde e Joomiiko ko aldah e heedo foti ko w提醒 you be wollo ko maaybe wollo ko heedo sanamuaji, Alla Toowdo O jantiima e deftere Makko teddunde nde wonde ko O badiido jiyaabe Makko be haa pooma, Hombo nanabe Hombo jaaboo torogol mum en, Alla daali:

(إِذَا سَأَلَكَ عِبَادٍ عَنِّي فَإِنِّي قَرِيبٌ أُحِبُّ ذَعْوَةَ الَّذِي أَعْذَانِ فَلَيُسْتَحِبُّ لِي
وَلَيُؤْمِنُوا بِي لَعَلَّهُمْ يَرْشُدُونَ ﴿١٨٦﴾ [البقرة: ١٨٦])

Si jiyaabe Am naamniimo Mi maaku pellet komi badiido Mbedo nootoo noddaandu noddoo wo si o noddii kam yobe nooto Mi yobe goondinam ngam be peewa. Al Baqara 186. Alla ceniido O yamarii men nde ñaagotoden Mbo, O wadi dum ko huunde burnde teddude e dewe de juuldo valloroto Joomiiko, Alla Maawdo O daali:

(وَقَالَ رَبُّكُمْ أَدْعُونِي أَسْتَحِبْ لَكُمْ إِنَّ الَّذِينَ يَسْتَكْبِرُونَ عَنْ عِبَادَتِي سَيَدْخُلُونَ
جَهَنَّمَ دَآخِرِينَ ﴿٦﴾ [غافر: ٦])

Joomi mon daali noddee Kam, Mi nootoo mon. Gaafir 60. Juuldo moyyo hatajinat e Joomiiko cay, o duumjoto toraade e yeeso Joomiiko, o balliroo Mbo dewe Alla lobbe.

Alla woodnii men e nde winndere ngam ñeenyal manngal,O tagraani en fijirde,O tagiri en ko yo en ndew Mbo kanko tan,mbo nannadiijo alah,O sariyani en diine Alliyanke kuubtadindo,hombo yubbina denndaangal fiyakuui nguurndam keeriidi e denndaandi,mbo reeniri o sariya gede alah e sagoyankooje wonanade nguurndam deen ngoni: Diine Pittaali,Guri,Hakkillaaji e Jawde men,kala guurdo hombo rewi jamirooje sariya o reentii karmude,o reenii dee gede baadsiide ngam nguurndam o w提醒 you be uura malaado deeydo bernde e guurndam makko ko aldah e sikke

jotondiral juuldo e Joomiiko na luggidi na adda deey're bernde e fooftere fittaandu,e tinde deey're e hoolaare e weltaade,e tinde gondigal e Joomiraawo,e toppitaade Mbo e reende jiyaado Makko goondindo Alla daali:

﴿إِنَّ اللَّهَ وَلِيُّ الَّذِينَ عَامَنُوا يُخْرِجُهُم مِّنَ الظُّلْمَاتِ إِلَى النُّورِ وَالَّذِينَ كَفَرُوا أُولَئِكُمْ هُمُ الظَّاغُونُ يُخْرِجُونَهُم مِّنَ النُّورِ إِلَى الظُّلْمَاتِ أُولَئِكَ أَصْحَابُ النَّارِ هُمْ فِيهَا خَلِيلُوْنَ﴾

[البقرة: ١٥٧]

Alla woni keedo been goondinbe, O yaltinabe e nibe faade e annoore. Al Baqara 257.

Ngal jotondiral teddungal ko goodal ngal bernde so*ata, na nawa faade e neemaraade dewal Allaa, e yidde hawrude e Makko, e weeyrude bernde mum e kammu malal ngam tinde mbo welamme iimaan.

Oon wela wela waawataa mbo sifaade si wonah oon meedirido dakamme makko gollude doftaade e reentaade bondi, ko duum saabii Annabi- yo o his na maaka: meedii dakamme iimaan wonande oon belaado Alla Joomiraado, o welaa islaam diine makko, e Muhammadu Nelaado.

Si neddo tiidniima taweede mbo yeesa Joomiiko tawegol duumingol, o anndiri Mbo inde e sifaaji makko lobbi, o rewa Mbo elle hombo yi*a Mbo, o labbina dewal ngal ngam Alla, tawa o muuyaani heen si wonah Alla teddudo O, ma o wuurndam mbeldam aduna e laakara, battane makko moy'y'a.

Hay musibbaaji janooji e juuldo e aduna, nguleeki majji na iwra yananeede e weleede hoddira Alla toowdo O, e yettude Mbo e hoddireooji Makko fof, foti ko bondi wolla ko moy'y'i, e wleede weluya timmudo siin hoddiraaji.

Ina jeyaa ko juuldo foti reerdude ngam malal makko beydoo bernde mum deey'a, ko hebbinde jantaade Alla

toowdo O? e janngude Quraana teddundo o, hono no Alla daaldi:

(الَّذِينَ ءَامَنُوا وَتَطَمِّنُ قُلُوبُهُمْ يِذْكُرِ اللَّهُ أَلَا يِذْكُرِ اللَّهُ تَطَمِّنُ الْقُلُوبُ ﴿٤٦﴾) [الرعد: ٤٦]

bee goondinbe berde mabbe deey'irii jantaade Alla ko e jantaade Alla de berde ndeey'rata e jantaade Alla. Arraad 28. Kala nde juuldo beydii jantaade Alla e janngude quraana,o beydoto jokkaade e Alla toowdo O,fittaandu makko laaba iimaan mum semmbina.

Ko noon kadi na haanani juuldo nde o reerdata janngude gefe diine makko ummmorde iwirde cellud ngam o rewira Alla ganndal, Nelaado- yo o his- maaki: dabbude ganndal ko farilla e dow kala juuldo. Nde o wonata jebbaliido dawtiido jamirooje Alla tagdo mbo o, foti o anndii ñeeñal e duum wollo o anndah, Alla Toowdo O daali:

(وَمَا كَانَ لِمُؤْمِنٍ وَلَا مُؤْمِنَةٍ إِذَا قَضَى اللَّهُ وَرَسُولُهُ أَمْرًا أَنْ يَكُونَ لَهُمْ الْخَيْرَةُ مِنْ

أَمْرِهِمْ وَمَنْ يَعْصِي اللَّهَ وَرَسُولَهُ وَقَدْ ضَلَّ ضَلَالًا مُّبِينًا ﴿٣﴾) [الأحزاب: ٣]

woodanaani juuldo gorko e juuldo debbo si Alla e Nelaado ñaaawii huunde ndebe kebata heen subaade e fiyaaku mum en, kala goopdo Alla majjii majjere woodfunde. Al Ahjaab 36.

Yo Alla juul e Nulaado men Muhamadu e mbootu makko e sahabaabe makko fof.

Index

.....	1
Tonngaande nafoore ngam juuldo keso.....	1
Hunorde	4
Alla woni joom am.....	6
Annabiijo on mo jam e kisiyee on maaki:	woni e mun 8
Quraana teddudo o ko haala Joomiraawo.....	9
Mbela ana anndi doosde islaam?	9
Anndude doosde islaam.....	12
Mbeda jannga sallige.....	17
Moomde e kuffuuje e kawaseeje.	20
Lootngal janaaba.....	21
Taamamuya.....	21
Mbeda jannga juulde.	22
Muurungal debbo juuldo.....	24
Malal am e diine ko islaam.....	26
Index.....	30

Get to Know about Islam

in More Than **100** Languages

موسوعة الأحاديث السبرية
HadeethEnc.com

Encyclopedia of the
Translations of the Prophetic
Hadiths and their
Commentaries

ISLAM
HOUSE
.com

IslamHouse.com

موسوعة القرآن الكريم
QuranEnc.com

Encyclopedia of the
Translations of the Meanings
and Interpretations of the
Noble Qur'an

ملاكيت أطفال المسلمين جهله
kids.islamenc.com

The Platform of What Muslim
Children Must Know

موسوعة المحتوى الإسلامي
IslamEnc.com

A Selection of the Translated
Islamic Content

بيان الإسلام
byenah.com

A Simplified Gateway for
Introducing Islam and
Learning its Rulings

Islamic Content Service
Association in Languages

Da'wah, Guidance, and Community
Awareness Association in Rabwah

Tonngaande
nafoore ngam
juuldo keso.

Muhammed Assahri.

المختصر المفيد للمسلم الجديد - ملائكة فوانين

بيان الإسلام
Bayan AL-Islam

978-603-8417-94-2

Ff182